

การใช้คำนำหน้านามภาษาฝรั่งเศส Article défini-indéfini

วรรณชัย คำภีระ¹

บทคัดย่อ

บทความนี้อธิบายหลักการใช้นำหน้านามภาษาฝรั่งเศส article défini และ article indéfini ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัญหาการใช้คำนำหน้านามผิดประเภทของผู้เรียนชาวไทย ปัญหาอันอาจมีสาเหตุมาจากความไม่เข้าใจความหมายของคำนำหน้านาม การสำรวจหนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศสที่แต่งโดยชาวไทยและแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสที่แต่งโดยเจ้าของภาษา ชี้ให้เห็นว่าคำอธิบายคำนำหน้านามส่วนใหญ่เน้น “รูป” แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับ “ความหมาย” ผู้วิจัยจึงอธิบายหน้าที่ทางความหมายของคำนำหน้านามที่มีต่อคำนาม และสรุปหลักการใช้นำหน้า definite-indefinite ตามความหมาย พร้อมกับให้คำอธิบายและตัวอย่างเชิงเปรียบเทียบ

คำสำคัญ : คำนำหน้านาม, คำนำหน้านามภาษาฝรั่งเศส, ภาษาฝรั่งเศส

¹ หน่วยงานผู้แต่ง: ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The usage of the French definite and indefinite articles

Wannachai Kampeera²

Abstract

This article proposes guidelines for the usage of the French definite and indefinite articles. I analyze the problem of using wrong-type articles by Thai learners of French. This difficulty seems to be rooted in the lack of understanding of the meaning of the articles. The survey of books for learners of French, written by both Thai and French authors, suggests that most explanations on the use of the articles focus on the “form” and not the “meaning”. I thus explain the semantic role of the articles with regard to nouns. I provide guidelines for using the definite and indefinite articles, grouped by meanings, along with explanations and examples in a comparative fashion.

Keywords: Articles, French Articles, French Language

² Affiliation: Department of Western Languages, Faculty of Arts, Chulalongkorn University

1. บทนำ : “เฉพาะเจาะจงและไม่เฉพาะเจาะจง” ท่องได้หรือ ใช้เป็น

“article défini ใช้แบบเฉพาะเจาะจง ส่วน article indéfini ใช้แบบไม่เฉพาะเจาะจง” จริงหรือที่สองประโยคสั้น ๆ ที่ผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสระดับอุดมศึกษาท่องกันได้ไม่ลืมน จะช่วยให้ผู้เรียนใช้คำนำหน้านามทั้งสองชนิดได้อย่างถูกต้อง หรือนั้นเป็นเพียงสิ่งที่เราท่องได้ขึ้นใจแต่ใช้งานไม่ได้จริง

ปี ค.ศ. 1919 Gustave Guillaume หนึ่งในศิษย์ของ Antoine Meillet ผู้เรียนภาษาศาสตร์จาก Ferdinand de Saussure โดยตรง ตีพิมพ์หนังสือ *Le problème de l'article et sa solution dans la langue française* (Guillaume 1919) ซึ่งกำเนิดจากวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก มีความยาวกว่าสามร้อยหน้าเพื่ออธิบายความคิดมนุษย์ที่อยู่เบื้องหลังการใช้คำนำหน้านาม เกือบหนึ่งศตวรรษผ่านไป คำนำหน้านามภาษาฝรั่งเศส ยังคงได้รับความสนใจจากวงการนักภาษาศาสตร์ เห็นได้จากหนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์เมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา *Article et détermination dans les grammaires françaises du XVII^e au XIX^e siècle* (Point 2013), *Les déterminants du français* (Gary-Prieur 2011), *Les déterminants du nom en français syntaxe et sémantique* (Leeman-Bouix 2004). และหนังสือรวมบทความ *French determiners in and across time* (Tovena 2011) เมื่อพิจารณาความสำคัญและปัญหาการใช้คำนำหน้านามในโลกวิชาการแล้วย่อมมองค่ากล่าวคลาสสิก “défini ใช้แบบเฉพาะเจาะจง ส่วน article indéfini ใช้แบบไม่เฉพาะเจาะจง” ก็ดูเหมือนว่าประโยคยอตนิยมจะสั้นเกินไปในทันที

หากว่ากันด้วยรูปของคำนำหน้านาม การท่องจำเป็นเรื่องง่าย แต่การใช้เป็น ใช้ถูก ความหมาย ถูกประเภทไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เห็นได้จากประโยคต่อไปนี้ที่ผู้เรียนภาษา

ฝรั่งเศสในระดับอุดมศึกษาก็ยังใช้คำนำหน้านามผิด *La Thaïlande est le pays d'Asie du Sud-Est. เมื่อขอให้ผู้เรียนอธิบายหลักการเลือกใช้ le pays หลายคนไม่สามารถตอบได้ บ้างตอบว่า “ดูมาจากประโยค La Thaïlande est le pays du sourire.” หลายคนตอบว่า “เพราะ pays เป็นคำนามเพศชายเอกพจน์” และคำตอบที่ขาดไปไม่ได้คือ “เพราะเราเฉพาะเจาะจงว่าเป็นประเทศไทย” คำอธิบายของผู้เรียนข้างต้นชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนไม่เข้าใจสิ่งที่ท่องติดปาก จึงเลือกใช้ article ผิดประเภท ผิดความหมาย ความจริงแล้วในประโยคแรกต้องใช้ article indéfini “un” ดังนี้ La Thaïlande est un pays d'Asie du Sud-Est. เพราะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีหลายประเทศ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศเหล่านั้น (และไม่เหมือนกันกับการใช้ un แบบบอกจำนวน เช่น J'ai vécu dans un/deux/trois pays.) ส่วนประโยคที่สอง La Thaïlande est le pays du sourire. ถูกต้องแล้วในแง่ที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจตรงกันว่าประเทศไทยเป็นประเทศแห่งรอยยิ้ม แต่หากเป็นที่ยอมรับกันในโลกว่ามีหลายประเทศที่ยิ้มเก่งเหมือนประเทศไทย ต้องเปลี่ยนประโยคเป็น La Thaïlande est un pays du sourire. จะเห็นว่าคำกล่าว “défini ใช้แบบเฉพาะเจาะจง ส่วน indéfini ใช้แบบไม่เฉพาะเจาะจง” ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเลือกใช้คำนำหน้านามได้อย่างถูกต้อง

ประสบการณ์การเป็นทั้งผู้เรียนและผู้สอนภาษาฝรั่งเศสทำให้ผู้วิจัยมั่นใจว่าการใช้คำนำหน้านามไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับคนไทย เป็นปัญหาเรื้อรังที่ยังรบกวนในตัวผู้เรียน แต่กลับถูกละเลยและน้อยคนจะเอ่ยถึง ทั้งที่คำนำหน้านามเป็นคำไวยากรณ์พื้นฐานที่ควรต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเพราะคำนามภาษาฝรั่งเศสต้องมีคำนำหน้านามกำกับเมื่อนำมาใช้ในการสื่อสาร

คำว่า “คำไวยากรณ์พื้นฐาน” ในที่นี้ไม่ได้หมายถึง “ง่าย” แต่หมายถึง “อันเป็นรากฐาน” ของการสื่อสารภาษาฝรั่งเศสที่ถูกต้อง ชัดเจน ได้ใจความสมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงปรารถนาให้บทความนี้เป็นสิ่งเตือนความจำว่า นอกจากการจำรูปคำนำหน้านามใช้ถูกเพศถูกพจน์แล้ว ผู้เรียนและผู้สอนภาษาฝรั่งเศสควรให้ความสำคัญกับการใช้

คำนำหน้านามให้ถูกประเภท กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ “ถูกความหมาย” อย่างไรก็ตาม การจะกล่าวถึงการใช้คำนำหน้านามทุกประเภทก็คงเกินกำลังผู้วิจัยในวันนี้ จึงขอจำกัดเนื้อหา ของบทความนี้ไว้ที่ article défini- indéfini ที่ผู้วิจัยคิดว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนเนื่องจาก article défini- indéfini เป็นประตูเปิดไปสู่คำนำหน้านามชนิดอื่น

ผู้วิจัยหวังว่าบทความนี้จะให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ article défini- indéfini ได้พอสมควร และอีกหนึ่งปรารถนา ผู้วิจัยหวังว่าบทความนี้จะช่วยส่งเสริมการเรียน การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อความเข้าใจและการสื่อสาร ไม่ใช่เรียนเพื่อจำแต่ไม่เกิด ความเข้าใจ ดังที่ วิลเม (Wilmet 2007, 127) ได้วิจารณ์คำอธิบายการใช้ article défini- indéfini ของหนังสือ *Le bon usage grammaire française avec des remarques sur la langue française d'aujourd'hui* (Grevisse 1980) ไว้ว่า “*La tradition scolaire n'a pas grand-chose à nous enseigner.*” การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมแทบไม่ได้ สอนอะไรเลย

ในหัวข้อที่หนึ่ง “คำนำหน้านามในหนังสือและแบบเรียนภาษาฝรั่งเศส” ผู้วิจัย ยกตัวอย่างคำอธิบายการใช้ article défini- indéfini ในหนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศสเพื่อให้ เห็นภาพรวมของปัญหาแล้วจึงนำเสนอหัวใจหลักของบทความนี้ ว่าด้วยหน้าที่ของ คำนำหน้านามในหัวข้อที่ 2 และหลักการใช้อarticle défini- indéfini จำแนกตาม ความหมายในหัวข้อ 3-8 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์หลักการใช้อarticle défini- indéfini จาก หนังสือไวยากรณ์และหนังสือที่นักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาหน้าที่ทางความหมายของ คำนำหน้านามภาษาฝรั่งเศสโดยเฉพาะ

ผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่และเรียบเรียงหลักการใช้อarticle défini- indéfini โดยแบ่งเป็น หัวข้อตามหน้าที่ทางความหมาย เช่น การกล่าวถึง “การมีอยู่เพียงสิ่งเดียว” ให้ใช้ article défini เพื่อสื่อความหมายดังกล่าว แล้วให้ตัวอย่างเปรียบเทียบการใช้ article défini- indéfini เพื่อให้เห็นความแตกต่างทางความหมายของคำนำหน้านามทั้งสองประเภท ดังนี้เรื่อยไปจนครบหลักการที่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับผู้เรียน-ผู้สอน

ภาษาฝรั่งเศส และนักภาษาศาสตร์ผู้สนใจเรื่องการกำกับคำนามของ article défini-indéfini

อนึ่ง ผู้วิจัยไม่กล่าวถึงการใช้อrticle défini-indéfini ที่มีกฎการใช้ตายตัวเช่น ใช้ défini เมื่อกล่าวถึงฤดูกาล le printemps, l'hiver... หรือเมื่อกล่าวถึงวันที่ le premier janvier... ผู้สนใจสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากหนังสือ Nouvelle grammaire du français cours de civilisation française de la Sorbonne (Delatour et al. 2004)

2. คำนำหน้านามในหนังสือและแบบเรียนภาษาฝรั่งเศส

ในการสอนการใช้คำนำหน้านามนอกจากต้องเข้าใจศาสตร์ที่จะสอนแล้ว ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจผู้เรียน ต้องรู้ว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานและความเข้าใจเรื่องคำนำหน้านามมากน้อยแค่ไหน ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลจากหนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศส หนังสือไวยากรณ์ หนังสือแบบฝึกหัด และแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นแหล่งความรู้หลักของผู้เรียนชาวไทย ผู้วิจัยคิดว่าคำอธิบายเรื่องการใช้อำนำหน้านามในหนังสือเหล่านี้บวกกับคำตอบของนิสิตในชั้นเรียนเมื่อถูกถามถึงการใช้อrticle défini-indéfini จะสามารถทำให้เห็นภาพความเข้าใจเรื่องคำนำหน้านามของผู้เรียนชาวไทยได้

2.1 หนังสือแต่งโดยชาวไทย

ในร้านหนังสือทั่วไป หนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่เป็นหนังสือไวยากรณ์ หนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศสเบื้องต้น หนังสือติวสอบเข้ามหาวิทยาลัย และแบบฝึกหัดไวยากรณ์ แต่ละบทประกอบด้วยส่วนคำอธิบายที่เน้นรูปคำ กล่าวคือ มีคำอธิบายสั้น ๆ

“une ใช้กับคำนามเพศหญิงเอกพจน์ un ใช้กับคำนามเพศชายเอกพจน์ des ใช้กับนามเพศหญิงและชายพหูพจน์” ไล่เรียงอย่างนี้จนครบทุกรูปคำ แล้วตามด้วยส่วนแบบฝึกหัดและเฉลย ไม่ได้เน้นการอธิบายหลักการใช้คำนำหน้านามเชิงความหมาย (ซึ่งพอเข้าใจได้ เพราะผู้เรียนต้องการเพียงเท่านั้นเพื่อทำข้อสอบ) ผู้เรียนไม่ได้รับความรู้เชิงบูรณาการเพื่อการประยุกต์ใช้และเมื่อมีคำอธิบายหลักการใช้เชิงความหมาย หนังสือแต่ละเล่มก็มีวิธีการอธิบายที่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษก็เป็นวิธีอธิบายการใช้คำนำหน้านามอย่างหนึ่ง เช่น สอวรงค์ มะลิกุล (Sa-ang 2008, 75) ให้คำอธิบาย article défini ไว้ว่า “ใช้นำหน้านามที่กล่าวถึงแล้ว เหมือนการใช้ The ในภาษาอังกฤษ” ทำนองเดียวกับอาจิม มาริประสิทธิ์ (Arjin 2004, 9-10) ที่เสนอการเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

- un, une = a
- des = some
- le, la, les = the

นั่นหมายถึง ถ้าผู้เรียนเข้าใจหลักการใช้คำนำหน้านามในภาษาอังกฤษแล้ว ก็สามารถใช้คำนำหน้านามภาษาฝรั่งเศสได้ ผู้วิจัยเองไม่มีความเชี่ยวชาญเรื่องคำนำหน้านามภาษาอังกฤษ จึงไม่สามารถยืนยันข้อเสนอนี้ได้ กล่าวได้เพียงว่าการใช้ article défini-indéfini ในสองภาษามีทั้งข้อเหมือนและข้อแตกต่าง ดังตัวอย่างจากหนังสือ Determiners in the English-French translation classroom (Abanga 2013, 38) ที่ศึกษาการแปลคำนำหน้านามอังกฤษ-ฝรั่งเศส

- เหมือน : **The world** is becoming smaller everyday. แปลเป็น **Lemonde** devient plus petit jour après jour.
- ต่าง : **Dogs** are **animals**. จะเทียบเท่ากับประโยคภาษาฝรั่งเศส **Les chiens** sont **des animaux**.

- ต่าง : We bought **some butter**. แปลเป็น Nous avons acheté **du beurre**. (ใช้ article partitif)

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยคิดว่าคำอธิบายควรจะมีคุณสมบัติในตัวเอง การเปรียบเทียบข้ามภาษาเป็นสิ่งที่มิมีประโยชน์ แต่ผู้เรียนต้องพึงระลึกเสมอว่าทั้งสองภาษาจะต้องมีข้อแตกต่างอย่างแน่นอน

ในส่วนที่เป็นแบบฝึกหัดท้ายบทของหนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศสเหล่านี้ ผู้เรียนจะได้ประโยชน์ในแง่การเรียนรู้รูปคำ เช่น ให้ผู้เรียนเลือกเติม un, une, des ตั้งในตัวอย่างแบบฝึกหัดเติมคำจากสองคำ มะลิกุล (Sa-ang 2008, 83)

Elle souhaite _____ bon voyage à son ami.

- le
- un
- de
- sa

คำตอบคือ b. un พร้อมคำอธิบาย “ฉันอวยพรให้คุณเดินทางโดยสวัสดิภาพ การเดินทางโดยสวัสดิภาพ คือ bon voyage ใช้ un นำหน้า” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง “ถ้าเป็นประโยคนี้ ต้องใช้ un นำหน้า bon voyage” ซึ่งไม่ใช่คำอธิบายเสียทีเดียว ผู้เรียนที่มีความช่างคิด ช่างสังเกต จะตั้งคำถามว่าทำไมถึงไม่ใช่ Je vous souhaite le bon voyage. คำอธิบายสำหรับตัวอย่างนี้คือ ความหมายทั่วไปของ voyage ถูกทำให้กลายเป็นความหมายเฉพาะด้วยการใช้คำคุณศัพท์ bon ผู้พูดไม่ได้หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวทั่วไปในสถานการณ์การสื่อสารนี้ แต่หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวโดยสวัสดิภาพที่ผู้เดินทางกำลังประสบ ผู้วิจัยอธิบายเรื่องนี้ในหัวข้อ 5 “ความหมายทั่วไป Le sens généralisant” และหัวข้อ 6 “ความหมายเฉพาะ Le sens spécifique”

นอกจากการเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษแล้ว คำอธิบาย “un, une, des ใช้อย่างไม่เฉพาะเจาะจง le, la, les ใช้อย่างเฉพาะเจาะจง” ก็เป็นข้อสรุปสำหรับการใช้ article

défini- indéfini ในหนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศสสองเล่มข้างต้น เช่นเดียวกับหนังสือภาษาฝรั่งเศสเบื้องต้น 1 (Theera 2016, 62) แต่ผู้เขียนสรุปหลักการใช่อarticle défini กระชับได้ใจความพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

“Article défini ใช้นำหน้าคำนามที่ต้องการชี้เฉพาะเจาะจง กล่าวคือ เป็นคำนามที่เคยกล่าวมาแล้ว หรือเป็นคำนามที่ผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจกันดีอยู่แล้ว หรือเป็นคำนามมีความเป็นเจ้าของหรือใช้กับของที่มีเพียงสิ่งเดียว เช่น le soleil, la lune, หรืออาจจะใช้ในความหมายทั่ว ๆ ไปก็ได้”

ตามด้วยตัวอย่างประโยค 1 ชุด

1. C'est une maison. **La** maison est blanche.
2. François a un frère. **Le** frère s'appelle Pascal.
3. Nous allons à l'université.
4. Ce sont **les** enfants de M. et Mme. Dubois.
5. **Le** Père de Jacques s'appelle Henri.
6. **La** lune est belle.
7. **Le** vin est cher.

น่าเสียดายที่ผู้เขียนไม่ได้อธิบายตัวอย่างที่ละข้อ ผู้อ่านต้องวิเคราะห์เองว่าตัวอย่างแต่ละข้อสอดคล้องกับคำอธิบายส่วนไหน ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย ผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วมีความเห็นว่า น่าจะจับคู่คำอธิบายและตัวอย่างได้ดังนี้

- ตัวอย่าง 1, 2 เป็นคำนามที่เคยกล่าวมาแล้ว (ดูหัวข้อ 4 Référent เป็นที่รู้จัก)

- ตัวอย่าง 3 เป็นคำนามที่ผู้พูดและผู้ฟังรู้จักกันดีอยู่แล้ว (ดูหัวข้อ 4 Référent เป็นที่รู้จัก)
- ตัวอย่าง 4, 5 เป็นคำนามมีความเป็นเจ้าของ (ดูหัวข้อ 6 ความหมายเฉพาะ Le sens spécifique)
- ตัวอย่าง 6 ใช้กับสิ่งของที่มีเพียงสิ่งเดียว (ดูหัวข้อ 8 การมีอยู่เพียงสิ่งเดียว L'unicité)
- ตัวอย่าง 7 ความหมายทั่วไป (ดูข้อ 5 ความหมายทั่วไป Le sens généralisant)

ในหนังสือไวยากรณ์สำหรับผู้เรียนระดับสูงขึ้นไป เช่น หนังสือไวยากรณ์ฝรั่งเศส ของสว่าง วงศ์พัทพันธ์ (Sawang 1978) อธิบายการใช้คำนำหน้านามได้ค่อนข้างละเอียด โดยเริ่มจากตารางแสดงรูปคำนำหน้านาม การเปลี่ยนรูป ตามด้วยคำอธิบายหลักการใช้พร้อมให้ตัวอย่างประกอบจำนวนหนึ่ง อย่างไรก็ตาม คำอธิบายสำหรับตัวอย่างบางข้อยังไม่ตรงจุด เช่น เมื่อกล่าวถึงการใช้อrticle défini กับคำนามที่เป็นที่รู้จักแน่ชัดแล้ว หรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปแล้ว ผู้เขียนให้ตัวอย่าง

- Prenez **le** stylo qui est sur la table.
- Racontez-moi **l'**histoire que vous avez lue.

ผู้วิจัยคิดว่าตัวอย่างทั้งสองควรมีคำอธิบายว่าด้วยเรื่อง “ความหมายเฉพาะ” (ดูข้อ 6 ความหมายเฉพาะ Le sens spécifique) เนื่องจากคำนาม stylo และ histoire มีส่วนขยาย qui est sur la table และ que vous avez lue ที่ทำให้เกิดความหมายเฉพาะขึ้น ส่วนคำอธิบายเรื่อง “เป็นที่รู้จักแน่ชัดแล้วหรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปแล้ว” ควรจะให้ตัวอย่างต่อไปนี้ประกอบ แล้วให้สถานการณ์การสื่อสารเพื่ออธิบายเช่น

1. Prenez **le** stylo.
2. Racontez-moi **l'**histoire.

ประโยค 1. จะมีความหมายชัดเจนและใช้ *le stylo* ได้ก็ต่อเมื่อในสถานการณ์การสื่อสารนั้น ผู้ฟังมองเห็นปากกาหนึ่งด้ามวางอยู่บนโต๊ะแล้ว “เป็นที่รู้จักแน่ชัดแล้ว” เช่นเดียวกับประโยค 2 ที่ใช้ *l’histoire* ได้ เนื่องจากผู้ฟังอาจทราบอยู่แล้วว่าเป็นเรื่องใด เพราะก่อนหน้านี้ผู้ฟังได้รับมอบหมายให้อ่านหนังสือเล่มหนึ่ง (ทำนองเดียวกันกับประโยค *Nous allons à l’université.* ที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังต่างเข้าใจตรงกันเพราะเรียนอยู่มหาวิทยาลัยเดียวกันมาหลายปี)

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นตัวอย่างคำอธิบายเรื่อง *article défini- indéfini* จากหนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศสแต่งโดยผู้เขียนชาวไทย ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสแต่งโดยเจ้าของภาษา หรือที่เราเรียกกันติดปากว่า “*Méthode de français*”

2.2 แบบเรียนภาษาฝรั่งเศสแต่งโดยเจ้าของภาษา

ในภาพรวม แบบเรียนภาษาฝรั่งเศสแต่งโดยเจ้าของภาษาค่อยๆ คลายกับหนังสือแต่งโดยชาวไทย กล่าวคือ เน้นการให้คำอธิบายเรื่องการเปลี่ยนรูปของ *article défini- indéfini* ตามเพศและพจน์ของคำนามตามด้วยแบบฝึกหัดเติมรูปคำนำหน้านามที่เหมาะสม ไม่ได้เน้นการเลือกใช้คำนำหน้านามทั้งสองประเภท และไม่ได้เปรียบเทียบความแตกต่างทางความหมาย

article défini มักอยู่ในบทเรียนแรก ๆ ตามด้วย *article indéfini* ในบทเรียนถัดไป แบบเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ย้อนกลับมาที่ *article défini- indéfini* ไม่ว่าจะในบทต่อ ๆ ไป หรือในแบบเรียนระดับสูงขึ้นไป เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างการอธิบายเรื่อง *article défini- indéfini* ในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศส 4 เล่มต่อไปนี้

1. *Le nouveau taxi ! 1* (Capelle and Menand 2009)
2. *Nouveau Rond-Point 1* (Flumian et al. 2011)

3. Saison 1: méthode de français A1+ (Cocton 2015)

4. Alter ego + 1 méthode de français A1 (Hugo et al. 2012)

Le nouveau taxi ! 1 (Capelle and Menand 2009) ให้รูป article défini singulier **le/la** ในบทที่ 2 พร้อมให้ตัวอย่างประกอบคือ le cours d'allemand และ la dentiste de Marina และระบุข้อควรระวังเมื่อคำนามขึ้นต้นด้วยเสียงสระ เช่น l'étudiant ต่อมาในบทที่ 3 ผู้แต่งนำเสนอรูป article indéfini singulier **un/une** ให้ตัวอย่างประกอบคือ un garçon และ une fille

หลังจากได้เห็นรูปเอกพจน์ในบทที่ 2 และ 3 ผู้เรียนจึงจะได้เห็นรูปพหูพจน์ของ article défini- indéfini ในบทที่ 5 พร้อมตัวอย่าง ดังนี้

- Article indéfini: un, une → des
 - un chat → des chats
 - une étagère → des étagères
- Article défini: le, la, l' → les
 - le livre → les livres
 - la chaise → les chaises

ผู้แต่งไม่ได้ให้หลักการใช้เชิงความหมาย มีเพียงแบบฝึกหัดเลือกเติมรูปคำนำหน้านามตามเพศและพจน์ของคำนาม Le nouveau taxi ! 1 (Capelle and Menand 2009) เป็นแบบเรียนเดียวในสี่แบบเรียนที่แยกสอนรูปเอกพจน์และพหูพจน์ แบบเรียนส่วนใหญ่นำเสนอ articles définis ทุกรูป แล้วจึงตามด้วย articles indéfinis ทุกรูป

Nouveau Rond-Point 1 (Flumian et al. 2011) นำเสนอ article ในรูปแบบคลาสสิก กล่าวคือ นำเสนอ articles définis ทุกรูปในบทที่ 2 พร้อมคำอธิบายว่าด้วยการเปลี่ยนรูปตามเพศและพจน์ของคำนาม แล้วในบทที่ 3 จึงให้รูป article indéfini

Saison 1: méthode de français A1+ (Cocton 2015) กล่าวถึง article défini อย่างสั้น ๆ ในบท “0” (นำเสนอความรู้พื้นฐานก่อนเริ่มเรียนบทที่ 1) เพียง “Les articles définis: le, la, les” หลังจากนั้นในบทที่ 1 จึงนำเสนอรูป article indéfini ผู้แต่งให้แนวทางในการเลือกใช้ article indéfini ที่น่าสนใจในส่วนสรุปไวยากรณ์ท้ายบท (Cocton 2015, 35) ดังนี้

*Les articles indéfinis se placent devant un nom
qui n'est pas identifiable.*

Articles indéfinis อยู่หน้านามที่ไม่สามารถระบุได้

เป็นการกล่าวถึงสิ่งที่ยังไม่เป็นที่รู้จักมาก่อนแต่น่าเสียดายที่ผู้แต่งไม่ได้ให้ตัวอย่างประโยคประกอบ จึงเป็นเรื่องยากสำหรับผู้เรียนที่จะเข้าใจความหมายจริง ๆ ของคำอธิบายนั้น อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนน่าจะทึ่งได้ขึ้นใจ และเป็นไปได้ว่าผู้เรียนจะเชื่อมโยง “ไม่สามารถระบุได้” กับ “ไม่เฉพาะเจาะจง” เข้าด้วยกัน ผู้วิจัยคิดว่า Saison 1 : méthode de français A1+ (Cocton 2015) เป็นตัวอย่างของการมองข้ามความสำคัญของคำนำหน้านาม เนื่องจากผู้แต่งได้กล่าวถึง article défini เพียงสั้น ๆ ในปฐมบท แต่ในบทที่ 1 ได้อธิบาย article indéfini อย่างเต็มรูปแบบมากกว่า มีการให้ความรู้เรื่องรูปมีแบบฝึกหัดว่าด้วยรูป มีส่วนสรุปหลักการใช้ การจัดเนื้อหาลักษณะนี้มีนัยว่า article défini เป็นเรื่องที่ผู้เรียนเข้าถึงได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งก็อาจจะจริงสำหรับผู้เรียนที่ภาษาแม่มีการใช้คำนำหน้านาม แต่ไม่ใช่สำหรับผู้เรียนชาวไทยอย่างแน่นอน

แบบเรียนเล่มที่สี่ Alter ego + 1 méthode de français A1 (Hugo et al. 2012) เป็นแบบเรียนที่มีความแตกต่างจากแบบเรียนทั้งสามที่กล่าวมาข้างต้นในแง่ที่ผู้แต่งค่อนข้างให้ความสำคัญกับคำนำหน้านาม ผู้แต่งเริ่มให้ตัวอย่างการใช้รูป article défini กับชื่อประเทศในปฐมบท เป็นการเตือนผู้อ่านว่า “ในภาษาฝรั่งเศส เราใช้คำนำหน้านาม”

หลังจากนั้นในบทที่ 1 ผู้แต่งกล่าวถึงรูปของ article indéfini พร้อมแบบฝึกหัดเติมคำขนาดสองบรรทัด และในบทเรียนต่อมา (Hugo et al. 2012, 45) จึงได้เสนอตารางเปรียบเทียบการใช้ article défini-indéfini โดยสรุปสาระสำคัญว่า

On utilise les articles indéfinis un, une, des pour donner une information non spécifique: Il y a un musée.

*On utilise les articles définis le, la, l', les pour donner une information spécifique: C'est le musée
Camille Pissarro.*

คำอธิบายนี้ เทียบได้กับคำอธิบายในแบบไทย “เฉพาะเจาะจง ไม่เฉพาะเจาะจง” พ่วงด้วยแบบฝึกหัดท้ายบทให้เลือกเติม article défini หรือ indéfini ซึ่งบางข้อถือว่าน่าสนใจ เช่น

- jardin des Cinq Sens est dans centre-ville. (Hugo et al. 2012, 58)

เฉลยคือ **Le** jardin des Cinq Sens est dans **le** centre-ville. แต่จะเป็นประโยชน์กับผู้เรียนมากกว่าหากมีคำอธิบายเพิ่มเติม เนื่องจากคำอธิบาย “เฉพาะเจาะจง ไม่เฉพาะเจาะจง” ไม่ให้ความชัดเจน ไม่ได้อธิบายคำเฉลย กล่าวคือ ผู้เรียนอาจเข้าใจได้ว่าใช้ le jardin des Cinq Sens เพราะเป็นการ “เจาะจง” ว่าเป็นสวนนี้ตามที่เคยเรียนมา สวนนี้ชื่อ les Cinq Sens แต่สำหรับ le centre-ville “ใจกลางเมือง” ผู้เรียนที่ช่างสงสัย อาจจะตั้งคำถามว่า “ก็ไม่ได้เจาะจงเสียหน่อย ไม่มีชื่อเมือง ไม่รู้ว่าอยู่ตรงไหน ทำไมใช้ le ?” ถ้าผู้แต่งแบบเรียนอธิบายว่า “เพราะมันถูกเจาะจงด้วย le jardin des Cinq

Sens อีกทีหนึ่ง กล่าวคือ เราพูดถึง le centre-ville ที่เป็นที่ตั้งของสวนดังกล่าว” ผู้เรียนน่าจะเข้าใจชัดเจนขึ้น

ในความเป็นจริง ที่ต้องใช้ article défini ใน le centre-ville นั้นเป็นเพราะใจกลางเมืองนั้นเป็นที่รู้จักสำหรับผู้พูดและผู้ฟัง เนื่องจากอาศัยคำแวดล้อม le jardin des Cinq Sens เป็นตัวบ่งชี้ว่า “ก็ le centre-ville ที่มี le jardin des Cinq Sens นั้นแหละ” ผู้วิจัยอธิบายเรื่องนี้ไว้ในหัวข้อที่ 4 Référent เป็นที่รู้จัก

นอกจากในตัวบทเรียนแล้ว ผู้แต่งได้เสนอวิธีการเลือกใช้ article défini-indéfini ในส่วนสรุปไวยากรณ์ท้ายแบบเรียน และเพิ่มหลักการใช้อะไรอีกสองอย่างคือ การมีอยู่เพียงสิ่งเดียวและการพูดถึงสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไป (ผู้วิจัยอธิบายไว้ในหัวข้อที่ 5 ความหมายทั่วไป Le sens généralisant และในหัวข้อที่ 8 การมีอยู่เพียงสิ่งเดียว L’unicité) โดยให้ตัวอย่าง 2 ประโยค 2 วลี (Hugo et al. 2012, 206)

1. La terre tourne autour du soleil.
2. J’aime la musique.
3. La France
4. Le 10 mai

แต่ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจด้วยตนเองว่าข้อไหนตรงกับการใช้ใด ผู้วิจัยคิดว่า ประโยค 1. คือตัวอย่างการใช้ article défini เพื่อพูดถึงโลกและดวงอาทิตย์ที่มีอยู่เพียงสิ่งเดียว (จะมองว่าเป็นการกล่าวถึงโดยทั่วไปก็ได้ หรือแม้กระทั่งการกล่าวถึงสิ่งที่เป็นที่รู้จักอยู่แล้วก็ไม่ผิด) ประโยค 2. กล่าวถึง la musique โดยทั่วไป ไม่ได้เฉพาะว่าเป็นดนตรีประเภทไหน ส่วนตัวอย่าง 3. และ 4. กล่าวถึงสิ่งที่มีอยู่เพียงสิ่งเดียว

ในภาพรวม แบบเรียนภาษาฝรั่งเศสแต่งโดยเจ้าของภาษาไม่แตกต่างจากหนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศสแต่งโดยชาวไทยในแง่ของการอธิบายคำนำหน้านาม กล่าวคือ เน้นคำอธิบายเรื่องการเปลี่ยนรูป article ตามเพศและพจน์ของคำนาม ส่วนการเลือกใช้ défini หรือ indéfini ยังมีความคลุมเครืออยู่หลายจุด ยิ่งไปกว่านั้น แบบเรียนบางเล่ม

ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้ article défini- indéfini เท่าที่ควร เสมือนเป็นสิ่งที่ผู้เรียนเข้าใจเองได้โดยอัตโนมัติ ผู้วิจัยคิดว่าข้อบกพร่องในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสเหล่านี้มีเหตุปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

1. แบบเรียนภาษาฝรั่งเศสเน้นการสื่อสาร แต่ article défini- indéfini จัดเป็นเรื่องไวยากรณ์ (ปรากฏในส่วน grammaire) จึงถือเป็นเรื่องรอง
2. ผู้แต่งแบบเรียนไม่คิดว่า article défini- indéfini เป็นเรื่องยากสำหรับผู้เรียน
3. ความพยายามในการให้คำอธิบายเชิงลึกเรื่องหลักการใช้ article défini- indéfini ต่อผู้เริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศสอาจจะไม่เกิดประโยชน์ เพราะเป็นเรื่องยากพอสมควร (อย่างไรก็ดี แบบเรียนส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ย้อนกลับมาพูดถึง article défini- indéfini ในบทเรียนสูงขึ้นไป)

เมื่อวิเคราะห์วิธีการให้ความรู้เรื่อง article défini- indéfini ในหนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศสทั้งของผู้แต่งชาวไทยและเจ้าของภาษา พอสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ คำอธิบายสั้นเกินไป คลุมเครือ ไม่ตรงจุด ไม่สมบูรณ์โดยตัวเอง ขาดตัวอย่างที่สะท้อนหลักการใช้ และที่สำคัญ หนังสือทุกเล่มกล่าวถึงคุณสมบัติ “การไม่ชี้เฉพาะเจาะจงของ un, une, des และการชี้เฉพาะเจาะจงของ le, la, les” คำกล่าวที่กลายเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและปลอบประโลมผู้เรียนเมื่อต้องเผชิญคำถาม “défini หรือ indéfini” ทว่ามีนักเรียนและนิสิตน้อยคนนักที่สามารถขยายความคำกล่าวนี้ได้

ในหัวข้อต่อไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงหน้าที่ทางความหมายของ article กล่าวคือ เมื่อคำนามคำหนึ่ง ๆ ในภาษาฝรั่งเศสถูกกำกับด้วย article ความหมายของคำนามนั้น ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

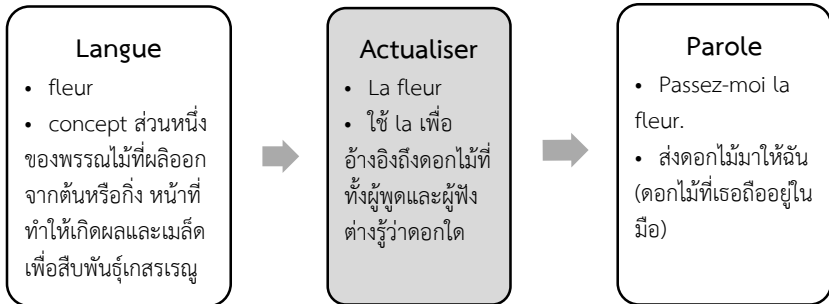
3. หน้าที่ทางความหมายของ article

ในทางภาษาศาสตร์ Ferdinand de Saussure (1916) เสนอให้แยกภาษา (langue) และ การใช้ภาษาในการสื่อสารจริง (parole หรือ langage หรือ discours) ซึ่ง langue หมายถึงระบบภาษา ประกอบด้วยระบบคำ ระบบเสียง กฎไวยากรณ์ทั้งหลายและระบบอื่น ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นภาษา ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสำหรับกลุ่มคนในสังคม เป็นข้อตกลงร่วมกัน เป็นความรู้ที่ผู้คนในสังคมภาษาหนึ่ง ๆ สามารถศึกษาเรียนรู้ได้ ภาษาในแง่นี้จึงถือเป็นความรู้ที่ “คงตัว” และเป็นเรื่อง “สังคม” ครั้นเมื่อต้องใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร ผู้ใช้ภาษาจะนำความรู้ทางภาษามาใช้โดยเลือกคำ ใช้กฎไวยากรณ์ในการลำดับคำเหล่านั้น ประกอบกันขึ้นเป็นประโยค ออกเสียงคำเหล่านั้นด้วยทำนองเสียงต่าง ๆ เพื่อสื่อสารในสถานการณ์หนึ่ง ๆ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในสถานการณ์จริงนี้เรียกว่า parole ซึ่งถือเป็น “ปัจเจก” ขึ้นอยู่กับผู้ใช้ว่าจะนำภาษามาใช้อย่างไร และการใช้ภาษา parole นี้ถือเป็นสิ่ง “ไม่คงตัว” เนื่องจากสามารถแปรผันได้ไม่จำกัดรูปแบบและจำนวน ผู้อ่านที่สนใจเรื่องความแตกต่างระหว่าง langue / parole สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก Dictionnaire de linguistique (Dubois, Giacomo, and Guespin 1972, 266-267)

ในภาษาฝรั่งเศส เมื่อจะนำคำนามมาใช้ในประโยคเพื่อสื่อสาร โดยทั่วไปแล้วคำนามเหล่านั้นต้องผ่านกระบวนการเปลี่ยนสถานะจาก langue เป็น parole ด้วยการใช้นำ *déterminants* กระบวนการเปลี่ยนสถานะนี้เรียกว่า “actualisation” กล่าวคือ **ทำให้คำนามที่เคยเป็นเพียงมโนทัศน์ (concept) เปลี่ยนสถานะเป็นความจริง (réalité) เกิดสิ่งที่คำนามนั้นอ้างอิงถึง (réfèrent) มีความหมายชัดเจนในสถานการณ์การสื่อสาร** หนังสือหลายเล่มกล่าวถึงหน้าที่ทางความหมายของคำนำหน้านาม ดังนี้

- (1) L' article appartient à la catégorie des déterminants et a pour fonction de réaliser l'actualisation du nom. [...] comme le passage de la langue au discours. (Point 2013, 9)
- (2) Du point de vue sémantique, on dit généralement des déterminants qu'ils actualisent le nom, [...] qu'ils lui permettent d'avoir une fonction référentielle. (Leeman-Bouix 2004, 31)
- (3) L' article marque la différence entre un nom virtuel dont la définition est proposée par un dictionnaire et un nom intégré dans une réalité donnée. (Poisson-Quinton, Mimran, and Mahéo-Le Coadic 2002)
- (4) Les déterminants [...] ont pour rôle principal d'introduire le nom dans le discours. [...] Particulièrement, les noms communs [...] ont besoin d'être actualisés [...] pour devenir *êtres de discours*. (Charaudeau 1992, 163-164)

ยกตัวอย่างคำว่า *fleur* ดอกไม้ เมื่อต้องนำมาใช้ในการสื่อสารจริง จะต้องผ่านกระบวนการการเปลี่ยนสถานะจาก langue เป็น parole ดังรูป 1



รูป 1 การเปลี่ยนสถานะของคำนาม fleur จาก Langue เป็น Parole

“ดอกไม้” ที่มีเพียงความหมายในพจนานุกรมเปลี่ยนสถานะเป็นดอกไม้ในโลกความเป็นจริง เป็นดอกไม้ที่ผู้พูดอ้างอิงถึง คือดอกไม้ที่อยู่ในมือของผู้ฟัง “ดอกไม้” มีความหมายสมบูรณ์ในขณะที่ทั้งสองกำลังสนทนากัน

ในหัวข้อ 3-8 ผู้วิจัยนำเสนอหลักการใช้อะติเคิล défini-indéfini แยกตามผลทางความหมายที่เกิดขึ้นกับคำนามเมื่อคำนามนั้นมี article défini หรือ article indéfini กำกับอยู่ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความหมายของคำนามเมื่อถูก actualiser ด้วย article défini หรือ article indéfini

4. Référent เป็นที่รู้จัก

“référent เป็นที่รู้จัก” หมายถึงการอ้างอิงถึง référent ที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังรู้จักอยู่แล้ว โดยทั่วไปเมื่อต้องการการกล่าวถึงสิ่งที่รู้จักกันอยู่แล้ว ผู้พูดจะใช้ article défini ดังตัวอย่างการใช้ la fleur ในรูป 1 ข้างต้น

เลม็อง-บูยซ์ (Leeman-Bouix 2004) ได้สรุปวิธีการใช้ article défini เพื่อกล่าวถึง คำนามที่เป็นที่รู้จักอยู่แล้ว 3 แบบ คือ (1) ใช้คำแวดล้อม (2) อาศัยสถานการณ์การ สื่อสาร (3) ผู้พูดและผู้ฟังต่างรู้จักสิ่งที่พูดถึงอยู่แล้ว

1. การสร้าง référent โดยอาศัยคำแวดล้อม le cotexte เช่น
 - a. On peut prendre un taxi ou un bus. **Le bus** est plus pratique. **Le taxi**, lui, est plus cher.
 จะเห็นได้ว่า “Le taxi” ในประโยคที่ 2 มี “le” กำกับอยู่ เช่นเดียวกัน กับ “Le bus” คำนามทั้งสองอ้างอิงถึง un taxi และ un bus ใน ประโยคแรก ซึ่งก็คือคำแวดล้อม le cotexte
 - b. Si tu vas à la librairie, achète- moi **le nouveau roman** de Guillaume Musso.
 “de Guillaume Musso” เป็นคำแวดล้อมทำหน้าที่ขยายนาม ช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจว่าสิ่งที่ถูกอ้างถึงคือหนังสือเล่มใหม่ของนักเขียน Guillaume Musso
2. การสร้าง référent ด้วยสถานการณ์การสื่อสาร le contexte situationnel
 - a. Maman, regarde **la jolie voiture** (là-bas) !
 แม่เข้าใจว่ารถคันสวยคือคันไหนเพราะขณะที่กำลังคุยกับลูก มีรถคันหนึ่งวิ่งผ่าน หรือ ผู้พูดชี้มือไปที่รถคันดังกล่าว
3. การสร้าง référent ด้วยความรู้ที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังต่างก็มี
 - a. On se voit à **l'arrêt de bus** ? Très bien, à demain.
 ทั้งสองฝ่ายเข้าใจตรงกันว่าป้ายรถเมล์ป้ายใด อาจจะเป็นที่ ๆ เคยนัดพบกันมาแล้ว
 - b. **Le président** refuse tout recul sur **le projet** de la loi travail.

เมื่อข้อความนี้ขึ้นหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ผู้อ่านย่อมเข้าใจว่า ประธานาธิบดีคือใคร และ ร่างกฎหมายแรงงานนั้นก็คือร่างกฎหมายที่กำลังเป็นที่พูดถึงกันในสังคมอย่างกว้างขวาง

c. Tu dois rendre **le devoir** au professeur.

ผู้ฟังรู้ว่าผู้พูดหมายถึงการบ้านชิ้นใด ซึ่งทั้งสองอาจจะเคยพูดถึงเรื่องนี้มาแล้ว หรือทั้งสองคนต่างรู้ว่ายังไม่ได้ส่งการบ้านชิ้นใด

ในทางกลับกัน ถ้าใช้ l'article indéfini ผู้ฟังไม่ทราบว่าเป็นสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร เช่น ในประโยค 3.c. หากใส่ indéfini แทนที่ défini ดังนี้ Tu dois rendre **un devoir** au professeur. ผู้ฟังไม่ทราบว่างานที่อ้างถึงคืองานชิ้นใด ผู้ฟังรู้เพียงว่าต้องการบ้าน แต่ยังไม่รู้ว่าต้องส่งการบ้านอะไร ที่เป็นเช่นนี้เพราะ un devoir ยังไม่มี référent ที่ชัดเจน ทั้งสองจะต้องพูดคุยกันอีกเพื่อให้กระบวนการอ้างอิงนั้นสมบูรณ์ ดังบทสนทนาระหว่างเพื่อน 2 คนต่อไปนี้ ซึ่งเพื่อนคนหนึ่งขาดเรียนในคาบที่ครูสั่งการบ้านเมื่อได้พบกัน เพื่อนอีกคนจึงเตือนด้วยความเป็นห่วง

- Tu dois rendre un devoir au professeur.
- Lequel ?
- Celui sur l'analyse sémantique des déterminants.

จะเห็นว่าในสรุปวิธีการใช้ article défini ข้อ 1.-3. ข้างต้น article défini อ้างถึงสิ่งที่มีอยู่แล้ว เป็นที่รู้จักอยู่แล้ว ในทางตรงกันข้าม คำนำหน้านาม article indéfini จะถูกใช้เมื่อกล่าวถึงสิ่งที่ผู้ฟังยังไม่รู้จัก เช่น

- J'ai vu un chien devant le bâtiment.

ผู้ฟังรู้เพียงว่าผู้พูดเห็นสุนัขตัวหนึ่งอยู่หน้าอาคารแต่ยังไม่รู้ว่าตัวไหน ไม่เคยเห็นไม่เคยได้ยินเรื่องสุนัขตัวนี้ ผู้พูดเองก็อาจจะไม่เคยเห็นสุนัขตัวนี้เช่นกัน ในบทสนทนาที่มีความเป็นไปได้สูงที่ผู้พูดจะเล่าต่อไปว่า เป็นสุนัขพันธุ์ใด สีอะไร ขนาดเท่าใด และทำไมตนถึงได้พูดถึง หากผู้พูดใช้ article défini แทน ดังประโยคต่อไปนี้

— J'ai vu le chien devant le bâtiment.

ผู้พูดและผู้ฟังรู้ว่าปกติแล้วจะมีสุนัขตัวหนึ่งป้วนเปี้ยนอยู่หน้าอาคารเป็นประจำ แต่สุนัขตัวนั้นได้หายหน้าไปในระยะหลัง หลังจากนั้นก็เป็นที่ถูกเถียงกันในเหล่าพนักงานว่าสุนัขตัวนั้นอาจจะตายแล้ว บ้างก็ว่าถูก กทม. จับไป หรืออาจจะมีคนนำไปเลี้ยง แต่เมื่อไม่กี่นาทีที่ผ่านมา ผู้พูดเดินผ่านหน้าอาคาร และมองเห็นสุนัขตัวดังกล่าวเดินอยู่บริเวณหน้าอาคาร จึงได้เอ่ยปากบอกเพื่อนที่ทำงานว่า J'ai vu le chien devant le bâtiment.

ในบางครั้งเมื่อมีการใช้ article indéfini ผู้พูดอาจจะรู้จัก référent ฝ่ายเดียว ส่วนผู้ฟังนั้นยังไม่รู้จัก หรือ ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังน่าจะยังไม่รู้จัก ดังประโยค J'ai trouvé un bon restaurant. ผู้พูดรู้จักร้านอาหารแล้ว อาจจะเคยทานอาหารในร้านนี้ หรือได้ข้อมูลมาว่าร้านที่กล่าวถึงเป็นร้านอาหารที่ดี อาหารอร่อย ราคาสมเหตุสมผล แต่ด้วยความที่ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังไม่น่าจะรู้จักร้านอาหารดังกล่าว จึงใช้ un bon restaurant และมีแนวโน้มว่าทั้งสองจะคุยกันต่อไปว่า ร้านนั้นชื่ออะไร อยู่ที่ไหน

ในบางกรณี ผู้พูดใช้ article indéfini เพื่อบ่งบอกว่าทั้งผู้พูดและผู้ฟังยังไม่รู้จักสิ่งที่อ้างถึงนั้นเลย เช่น *Je veux acheter une belle maison. Mais ça va être difficile parce que j'ai un goût très particulier. ฉันอยากซื้อบ้านสวย ๆ สักหลัง แต่คงเป็นเรื่องยากเพราะฉันมีรสนิยมเฉพาะตัว* บ้านหลังนั้นอาจมีอยู่แต่ยังหาไม่เจอ หรือยิ่งไปกว่านั้น บ้านหลังดังกล่าวอาจไม่มีอยู่จริง

สรุปได้ว่าโดยทั่วไปแล้ว เมื่อทั้งผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจตรงกันว่าสิ่งที่กล่าวถึงนั้นคือสิ่งใด มี référent เดียวกัน จะใช้ article défini แต่ในทางตรงกันข้ามจะใช้ article indéfini เมื่อทั้งผู้พูดและผู้ฟังหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยังไม่สามารถระบุ référent ได้ หรือ référent ดังกล่าวอาจไม่มีอยู่จริง

5. ความหมายทั่วไป Le sens généralisant

ผู้วิจัยคิดว่าชื่อหัวข้อ “ความหมายทั่วไป” นั้นเข้าใจง่าย หากผู้อ่านจะใช้ชื่ออื่นที่คิดว่าทำให้เห็นภาพชัดเจนกว่าก็ย่อมได้ เนื่องจากในบรรดานักภาษาศาสตร์ฝรั่งเศสเองก็เรียกคุณสมบัติทางความหมายของ article ข้อนี้อย่างต่างกันไป เช่น valeur généralisante (Poisson-Quinton, Mimran, and Mahéo-Le Coadic 2002), valeur de généralisation (Grevisse 1990), valeur de généralité (Charaudeau 1992), valeur générique (Point 2013)

นักไวยากรณ์หรือนักภาษาศาสตร์หลายคนอาจจะรวมคำอธิบายเรื่องความหมายทั่วไปและความหมายโดยรวม (หัวข้อ 7) ไว้ด้วยกันเพราะมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือประโยค “Les hommes sont des êtres égocentriques.” มีความหมายโดยรวมคือ “คนทั้งหลายเป็นสิ่งที่ชีวิตที่เอาตนเป็นที่ตั้ง” และมีความหมายทั่วไป คือ “คนทั่วไปเป็นสิ่งที่ชีวิตที่เอาตนเป็นที่ตั้ง” ผู้เขียนคิดว่าสองประโยคข้างต้นมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้พูด ที่เห็นได้ชัดคือในบางกรณีความหมายทั่วไปไม่สามารถแสดงออกมาในรูปเซตและสมาชิกของเซตได้เหมือนกับความหมายโดยรวม (รูป 5) เพราะมีทั้งคำนามที่เป็นนามธรรม และในกรณีคำนามที่เป็นรูปธรรม ความหมายของคำนามก็ไม่ได้เน้นเรื่องจำนวนทั้งหมดของ référents แต่เน้นความหมายทั่วไป la généralité พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

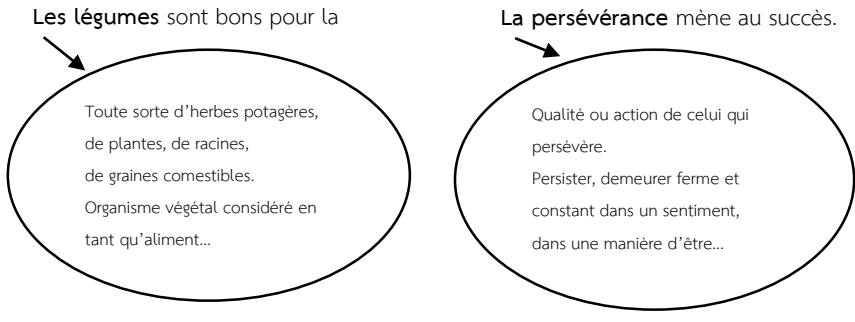
ตัวอย่าง 1

- a. Le vote est un des symboles de la démocratie.

การโหวตเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของประชาธิปไตย

- b. **Un** vote manipulé n'est qu'**une** fausse démocratie.
การโหวตโดยการทุจริตเป็นเพียงประชาธิปไตยจอมปลอม
- c. **Les** legumes sont bons pour **la** santé.
ผักดีต่อสุขภาพ
- d. Pour avoir **une** santé de fer, mangez **des** légumes crus.
เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง จงกินผักสด
- e. **La** persévérance mène **au** succès.
ความมานะอดสาหะนำไปสู่ความสำเร็จ
- f. **Une** persévérance hors du commun mène à **un** immense succès.
ความมานะอดสาหะที่ไม่เหมือนใครนำไปสู่ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่

ความหมายทั่วไปของของ le vote, la démocratie, les légumes, la santé, la persévérance, le succès ในตัวอย่าง a. c. e. คือความหมายที่เราพบในพจนานุกรมหรือนิยาม เป็นนามธรรม เป็นเพียง concept ไม่ได้สื่อถึงการโหวตครั้งใดครั้งหนึ่ง ประชาธิปไตยประเภทใดของประเทศใด ไม่ได้กล่าวถึงผักชนิดใดเป็นพิเศษ ไม่ได้อ้างถึงสุขภาพแบบไหน ไม่ได้อ้างถึงความอดสาหะหรือความสำเร็จของใคร จึงกล่าวได้ว่า article défini ในประโยคเหล่านี้ทำให้คำนามนั้นมีความหมายทั่วไป (généraliser le sens du nom) จึงเป็นที่มาของ “ความหมายทั่วไป” เมื่อวาดแผนภูมิ le sens généralisant ออกมาจะไม่เห็นมิติสมาชิกของเซตจะเห็นเพียงคำนิยามดังรูป 2



รูป 2 คำนิยาม

ในทางตรงกันข้าม article indéfini ใน un vote, une démocratie, des légumes, une santé, une persévérance, un succès ในตัวอย่าง b. d. f. มีความหมายเฉพาะ (le sens particularisant, le sens spécifique) โดยอาศัยส่วนขยายนามต่าง ๆ เช่น คำคุณศัพท์ ส่วนนบุพบท ประโยคย่อย ที่ล้วนทำให้ความหมายของคำนามนั้นแตกต่างจากความหมายทั่วไป กล่าวคือ การโหวตโดยการทุจริตไม่ใช่การโหวตทั่วไป ผักสดเท่านั้นไม่ใช่ผักต้มหรือผักทำสุกด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ความอดสาหัสเหนื่อธรรมดาอย่างไม่มีใครเหมือนไม่ใช่ความอดสาหัสทั่วไป นอกจากนี้ประโยคย่อยก็เป็นส่วนขยายที่ช่วยให้ความหมายเฉพาะกับ article indéfini ได้ เช่น Une santé qui coûte cher. จากบทความในนิตยสารออนไลน์ อังซัวร์อุนอักตู (1jour1actu) เนื้อข่าวพูดถึงรายจ่ายด้านสุขภาพของรัฐบาลที่สูงเกินงบประมาณ ดังนั้น une santé จึงมีความหมายเฉพาะ “สุขภาพของคนฝรั่งเศสที่รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากในการรักษาให้สมบูรณ์” ไม่ได้แปลว่า “ภาวะความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตวิญญาณ ประสิทธิภาพการทำงานของร่างกาย” ซึ่งเป็นความหมายทั่วไป

ในหัวข้อต่อไป ผู้วิจัยจะพูดถึง “ความหมายเฉพาะ” ในรายละเอียด

6. ความหมายเฉพาะ Le sens spécifique

ความหมายเฉพาะไม่ได้หมายถึงกฎการใช้ article défini ที่เรามักพบในหนังสือไวยากรณ์ “ใช้แบบเฉพาะเจาะจง” ความหมายเฉพาะในหัวข้อนี้หมายถึง “ความหมายเฉพาะ” เมื่อเปรียบเทียบกับ “ความหมายทั่วไป” และ “ความหมายโดยรวม” ปัวซอง-แกงตง, มีมีร็อง และมาเอโอ-เลอ โกอาติก (Poisson-Quinton, Mimran, and Mahéo-Le Coadic 2002) รวมทั้งดูบัวส์ และลากาน (Dubois and Lagane 1973) เรียกความหมายลักษณะนี้ว่า valeur particularisante หรือ sens particularisé ตามลำดับ พร้อมให้ตัวอย่างประโยค

- Dans la vie on rencontre des gens généreux, des gens de cœur... (Poisson-Quinton, Mimran, and Mahéo-Le Coadic 2002)
- Du haut de cette montagne, on découvre un paysage magnifique (Dubois and Lagane 1973)

จะเห็นว่าประโยคแรกไม่ได้พูดถึงผู้คนทั่วไปหรือโดยรวม แต่พูดถึงคนใจดี โอบอ้อมอารี ในทำนองเดียวกัน ประโยคที่สองไม่ได้พูดถึงภูมิภาคโดยทั่วไป แต่กล่าวถึงทัศนียภาพที่สวยงามเมื่อมองจากยอดเขา ทั้งสองประโยคมีส่วนขยายนามเพื่อให้เกิดความหมายเฉพาะ

article défini เมื่อมีส่วนขยายก็สามารถสื่อความหมายเฉพาะได้เช่นกัน พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

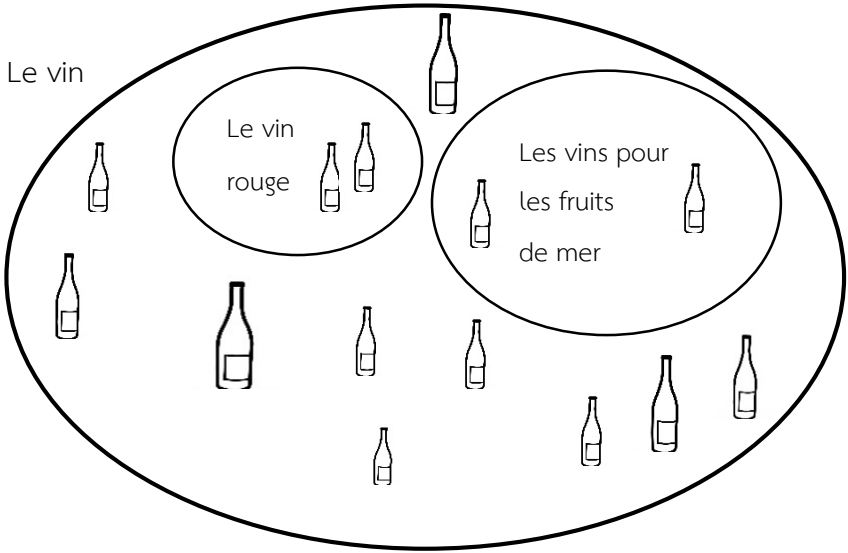
ตัวอย่าง 2

- a. J'aime **le vin**.ผมชอบไวน์

- b. J'aime **le vin rouge**. ผมชอบไวน์แดง (มีความหมายเฉพาะ เขาชอบเฉพาะไวน์แดงเท่านั้น ไม่ใช่ไวน์ทั่ว ๆ ไปที่เหมารวมไวน์ทุกชนิด)
- c. J'aime **les vins qui se marient bien avec les fruits de mer**. ผมชอบไวน์ที่เข้ากับอาหารทะเล (เฉพาะประเภทที่เข้ากับอาหารทะเลเท่านั้น)

Le vin ใน a. หมายถึงไวน์โดยทั่วไป เป็นการกล่าวถึงไวน์โดยทั่วไปไม่ได้เฉพาะว่าเป็นไวน์ชนิดใด³ ในขณะที่ไวน์ใน b. และ c. มีความหมายเฉพาะ เมื่อแสดงในรูปแบบแผนภูมิจะได้ดังรูป 3 (สามารถแสดงได้หลายรูปแบบ)

³ การี-พรีเยอร์ (Gary-Prieur 2011, 11;16) และวิลเม (Wilmet 2007, 143) มองว่าเป็นการกล่าวถึงโดยรวม sens collectif/massif ได้เช่นกัน เนื่องจากเป็นการ “เหมารวมเครื่องดื่มทั้งหมดที่มีคุณสมบัติของไวน์” เราสามารถพบความหมายทั่วไปหรือความหมายโดยรวมลักษณะนี้ได้ ในประโยคที่ใช้กริยา aimer, détester, haïr, préférer เป็นต้น



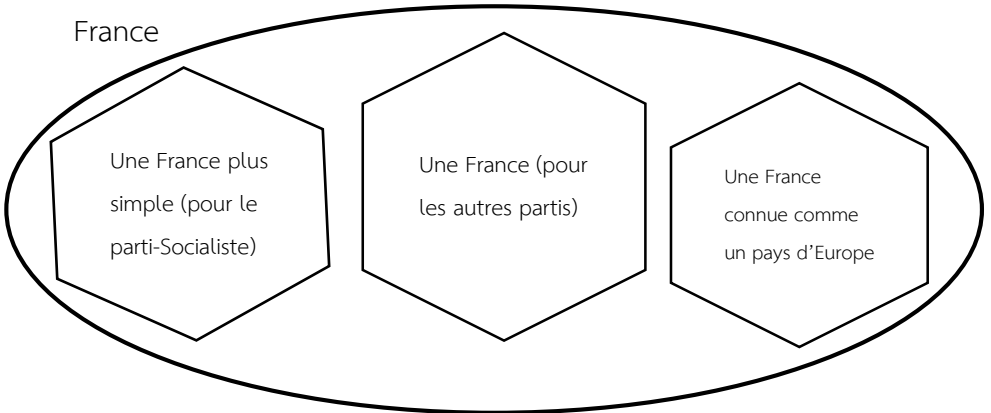
รูป 3 ความหมายเฉพาะ

ผู้อ่านหลายคนอาจจะมองว่าทั้ง a. b. c. มีความหมายโดยรวม กล่าวคือ le vin กล่าวถึงไวน์โดยรวม le vin rouge กล่าวถึงไวน์แดงโดยรวม และ les vins qui se marient bien avec les fruits de mer กล่าวถึงไวน์ที่เข้ากับอาหารทะเลโดยรวม ผู้อ่านมองแบบนี้ก็คงไม่ผิด เป็นการแยกไวน์ประเภทต่าง ๆ ออกจากกัน แล้วพิจารณาทีละอย่าง ที่ผู้วิจัยนำเสนอข้างต้นนี้เป็นการพิจารณาเชิงเปรียบเทียบ กล่าวคือ le vin rouge และ les vins qui se marient bien avec les fruits de mer มีความหมายเฉพาะเมื่อเทียบกับ le vin ซึ่งหมายถึงไวน์โดยรวม ไวน์ทั้งหมด ไวน์ทุกประเภท

นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับคำนามเฉพาะ ซึ่งโดยทั่วไปไม่สามารถใช้กับ article indéfini ได้ เช่น *Une France เพราะคำนามเฉพาะเหล่านี้มีอยู่เพียงสิ่งเดียวจะใช้ article défini กำกับนามเฉพาะเนื่องจาก le/la บ่งบอกการมีอยู่เพียงสิ่งเดียว เช่น La

France หมายถึงประเทศฝรั่งเศสที่เรารู้จักกันดี ตั้งอยู่ในทวีปยุโรป มีอยู่ทีเดียว ดังนั้นจึงใช้ La France เมื่อกล่าวถึงประเทศฝรั่งเศสโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามการใช้ Une France ก็พอมิให้พบเห็นบ้างเช่น Une France plus simple, plus facile pour les citoyens. (PS SOCIAL-ECOLOGIE) เป็นสโลแกนที่พรรคการเมืองฝรั่งเศสพรรคหนึ่งใช้ในการหาเสียง หมายความว่า ประเทศฝรั่งเศสในอีกรูปแบบหนึ่ง ประเทศฝรั่งเศสในอุดมคติของพวกเขา มีการบริหารประเทศอีกแบบ ผู้คนมีชีวิตความเป็นอยู่อีกแบบ ไม่ใช่ประเทศฝรั่งเศสแบบที่เป็นอยู่ในขณะนี้ (ประเทศที่คนรู้จักโดยทั่วไป) และมีนัยว่าไม่ใช่ประเทศฝรั่งเศสในแบบของพรรคการเมืองอื่น เมื่อเขียนเป็นแผนภูมิอาจจะได้ผลลัพธ์ดังรูป 4

La classe des
France



รูป 4 ความหมายเฉพาะ Une France

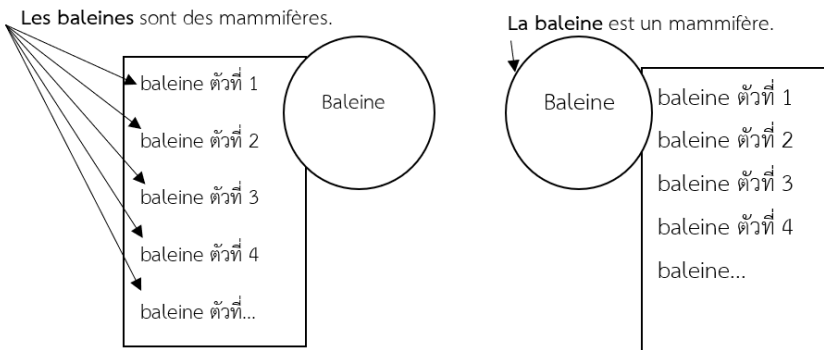
สรุปว่าทั้ง article défini และ indéfini สามารถกำกับคำนามเพื่อให้ความหมายเฉพาะได้ คำนามหนึ่งจะมีความหมายเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับความหมายทั่วไปหรือความหมายโดยรวม มักมีส่วนขยายนามเพื่อช่วยให้เกิดความหมายเฉพาะ และคำว่า “เฉพาะ” ในที่นี้ไม่เกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านามแบบ “เฉพาะเจาะจง” แต่อย่างใด

ความหมายเฉพาะที่กล่าวมานี้เป็นความหมายเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับความหมายทั่วไป ในหัวข้อต่อไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงความหมายเฉพาะอีกครั้งหนึ่ง แต่จะเป็นการเปรียบเทียบความหมายเฉพาะกับ “ความหมายโดยรวม”

7. ความหมายโดยรวม Le sens collectif

คำว่า baleine ในประโยค La baleine est un mammifère. วาฬเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมีความหมายโดยรวม กล่าวคือ la baleine อ้างถึงเหล่าวาฬโดยรวมที่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ อาศัยอยู่ในทะเลหรือมหาสมุทร รูปร่างคล้ายปลา เป็นการกล่าวถึงวาฬทั้งหมด จึงเป็นที่มาของ “ความหมายโดยรวม”

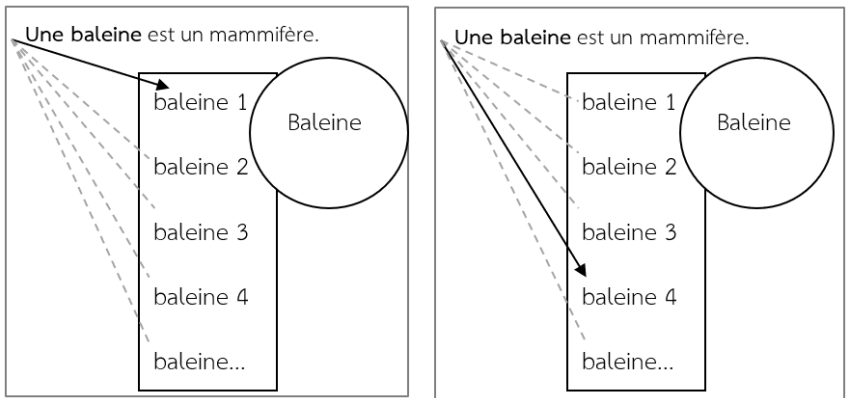
ประโยคข้างต้นมีความหมายคล้ายกับประโยค Les baleines sont des mammifères. วาฬทั้งหลายเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จะแตกต่างกันก็เพียงวิธีการสร้าง référent ดังรูป 5



รูป 5 การสร้าง référent ที่ต่างกันระหว่าง La baleine และ Les baleines

เมื่อใช้ la baleine, référent คือ เซตวาฬ ในเซตนั้นจะมีจำนวนสมาชิกที่สายพันธุ์ก็ตัวก็ถือว่าอยู่ในเซตวาฬทั้งเซตที่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม แต่ถ้าใช้ les baleines, référents คือ “วาฬทุกตัวที่อยู่ในเซต” ดังลูกศรที่ชี้ไปที่สมาชิกทุกตัวของคลาสวาฬ สมาชิกทุกตัวของเซตวาฬต่างก็เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม กล่าวโดยสรุปคือ la baleine อ้างอิงเซตวาฬ และ les baleines อ้างอิงสมาชิกทุกตัวของเซตวาฬ

ไม่ใช่เพียงแต่ article défini ที่สามารถให้ความหมายโดยรวมได้ article indéfini ก็สามารถสื่อความหมายโดยรวมได้เช่นกัน ดังประโยค Une baleine est une mammifère. วาฬตัวหนึ่ง ๆ เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ถ้าอยู่ในเซตวาฬแล้ว ไม่ว่าจะเป็นวาฬตัวใด ก็เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ดังรูป 6



รูป 6 article indéfini singulier un/une ให้ความหมายโดยรวม

จากรูป 6 ไม่ว่าจะลูกศรจะชี้ไปที่วาฬตัวใดก็ตามในภาพซ้ายหรือขวา (เส้นประหมายถึง ลูกศรสามารถชี้ไปที่วาฬตัวใดก็ได้) วาฬตัวนั้นสามารถเป็น “ตัวแทน” (exemplaire) ของสมาชิกตัวอื่น ๆ ในเซตวาฬได้เพราะมีคุณสมบัติเหมือนกัน เช่นเดียวกับประโยค

Un ami ne vous laissera jamais tomber. เพื่อนจะไม่วันทั้งคุณ ไม่ว่าจะคนคนนั้นจะเป็นใครก็ตาม ขอให้เป็นหนึ่งในเพื่อนของคุณ เพื่อนคนนั้นจะไม่ทิ้งคุณ ด้วยเหตุนี้ article indéfini singulier un/une จึงสื่อความหมายโดยรวมได้เช่นเดียวกับ article défini ความแตกต่างอยู่ที่วิธีที่ผู้พูดสร้าง référent ขึ้นมา (เปรียบเทียบรูป 5 การสร้าง référent ที่ต่างกันระหว่าง La baleine และ Les baleines และรูป 6) แต่ไม่ได้แปลว่า article indéfini จะเหมือนกับ article défini ทุกประการ

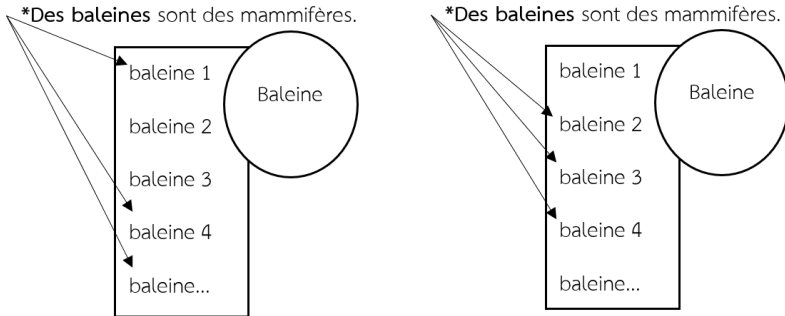
เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างสถานการณ์ต่อไปนี้ นิสิตไม่เคยกินชีสเนื้อนุ่ม Camembert และอยากทราบว่าชีสนั้นมีความอร่อยและความนุ่มเพียงใด ผู้วิจัยอยากให้นิสิตได้ลิ้มรสชีสเนื้อนุ่ม จึงซื้อ Camembert มา 1 ชิ้น เมื่ออยู่ในชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงหยิบ Camembert ออกมา และเริ่มอธิบาย “Pour répondre à votre question : Qu'est-ce qu'un camembert ? En fait :

1. Le camembert est un fromage à pâte molle...= Camembert เป็นชีสเนื้อนุ่มหรือ
2. Un camembert est un fromage à pâte molle...= Camembert (ชิ้นหนึ่ง ๆ หรือ ยี่ห่อหนึ่ง ๆ) เป็นชีสเนื้อนุ่มหรือ
3. Les camemberts sont des fromages à pâte molle... = Camembert (ทั้งหลาย/ทุกยี่ห้อ) เป็นชีสเนื้อนุ่ม

ทั้งสามประโยคใช้ในการบรรยายคุณสมบัติ Camembert ได้ ความหมายต่างกันไปเพียงเล็กน้อย ประโยค 1. อ้างอิงเขต Camembert โดยรวม ในขณะที่ประโยค 2. อ้างอิง Camembert หนึ่งชิ้น/ยี่ห้อ เป็นการยกตัวอย่างเพื่อกล่าวถึง Camembert โดยรวม (สังเกตว่าการซื้อ Camembert มา 1 ชิ้น ก็เป็นการใช้ “ตัวแทน” un exemplaire ผู้วิจัยไม่จำเป็นต้องซื้อ Camemberts ทุกชิ้นในโลกเพื่อพูดถึง Camembert) และประโยค 3. อ้างอิง Camemberts ทุกชิ้น/ทุกยี่ห้อ อนึ่ง ผู้วิจัยได้ขอให้ชาวฝรั่งเศสหลายคนเลือกหนึ่งในประโยคทั้งสามที่ตนจะใช้ คำตอบคือประโยค 1. Le camembert est un

fromage à pâte molle เป็นประโยคที่เจ้าของภาษาเห็นว่า “ฟังกูรีนหู เป็นธรรมชาติกว่าประโยคอื่น” รองลงมา คือ ประโยค 2. Un camembert est un fromage à pâte molle. ส่วนประโยค 3. “Les camemberts...” จะฟังกูแปลกเนื่องจากเกิดปัญหาเชิงตรรกะ คำถามเป็นเอกพจน์ แต่คำตอบเป็นพหูพจน์

อย่างไรก็ดี article indéfini pluriel “des” ไม่สามารถให้ความหมายโดยรวมได้ *Des baleines sont des mammifères. วาฬจำนวนหนึ่ง/วาฬบางตัว เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ซึ่งมีความหมายเป็นนัยว่าวาฬที่เหลือไม่ใช่สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นั่นเป็นเพราะ des อ้างอิงถึงวาฬจำนวนหนึ่งเท่านั้น มีความหมายคล้ายกับ quelques ดังนั้น เมื่อเขียนออกมาเป็นแผนภูมิ des จะมีตัวอ้างอิงดังภาพในรูป 7 ด้วยเหตุนี้ des จึงสื่อความหมายโดยรวมไม่ได้

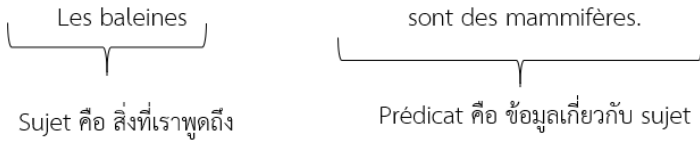


รูป 7 article indéfini pluriel “des” ให้ความหมายโดยรวมไม่ได้

ผู้อ่านที่ช่างสังเกตอาจจะสงสัยว่า ทำไมจึงใช้ “des mammifères” ในประโยค *Les baleines sont des mammifères.* เมื่อลองแปลประโยคนี้เป็นภาษาไทย จะได้ว่า วาฬทุกตัวเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจำนวนหนึ่ง จะเห็นว่าตรรกะนั้นถูกต้อง กล่าวคือ วาฬเป็น

เพียงสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจำนวนหนึ่งในบรรดาสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทั้งหลาย ดังนั้น “des” จึงถูกใช้ในประโยค *Les baleines sont des mammifères.*

นอกจากนี้ต้องสังเกตว่า *des mammifères* อยู่ในส่วนบอกคุณสมบัตินี้หรือส่วนให้ข้อมูลของประโยค ซึ่งเรียกว่า *prédicat* ในขณะที่สิ่งที่เราพูดถึงจะเรียกว่า *sujet* ดังนี้



กล่าวได้ว่าการเกิดความหมายโดยรวมต้องอาศัยปัจจัยอีกหนึ่งอย่าง นั่นคือ *prédicat* ถ้า *prédicat* กล่าวถึง “คุณสมบัตินี้” ก็จะเกิดความหมายโดยรวมแต่ถ้า *prédicat* กล่าวถึง “เหตุการณ์เฉพาะ” ประโยคนั้นก็จะให้ความหมายเฉพาะ พิจารณาคำนำหน้านามที่กำกับ *homme(s)* ในตัวอย่าง 3

ตัวอย่าง 3

- a. L’homme est mortel. มนุษย์ย่อมตาย
- b. Un homme a besoin d’oxygène pour se maintenir en vie.
มนุษย์ต้องการก๊าซออกซิเจนเพื่อดำรงชีวิต
- c. Les hommes sont des êtres égocentriques.
มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่เอาตนเป็นที่ตั้ง
- d. L’homme est né en 1985. ชายผู้คนนั้นเกิดในปี 1985
- e. Un homme est venu. ชายคนหนึ่งมาถึงแล้ว
- f. Les hommes organisent une fête.
พวกผู้ชายจัดงานสังสรรค์ (หญิงคนหนึ่งพูดกับเพื่อนในที่ทำงาน)

ตัวอย่าง a. b. c. มีส่วน prédicat ที่บอกคุณสมบัติของคนตามลำดับ คือ est mortel ย่อมตาย, a besoin d'oxygène pourse maintenir en vie ต้องการก๊าซออกซิเจนเพื่อดำรงชีวิต, sont des êtres égocentriques เป็นสิ่งมีชีวิตที่เอาตนเป็นที่ตั้ง homme(s) จึงให้ความหมายโดยรวม

ตัวอย่าง d. e. f. มีส่วน prédicat ที่บอกเหตุการณ์เฉพาะของคนคนหนึ่งหรือคนกลุ่มหนึ่ง คือ est né en 1985 เกิดเมื่อปี 1985, est venu มาถึงแล้ว, organisent une fête จัดงานสังสรรค์ ดังนั้น homme(s) จึงสื่อความหมายเฉพาะ

อย่างไรก็ดี เราอาจพบประโยคที่มี prédicat กำรวม ดีความได้ทั้งแบบความหมายโดยรวม และความหมายเฉพาะ ดังตัวอย่าง 4

ตัวอย่าง 4

a. Les oiseaux chantent.

ความหมายแรกเป็นความหมายโดยรวม chantent บ่งบอกคุณลักษณะทั่วไปของสัตว์จำพวกนกที่สามารถส่งเสียงร้องได้ ประโยคนี้อาจจะเป็นคำตอบสำหรับคำถาม Quels sont les caractéristiques des oiseaux ? นกมีคุณสมบัติใดบ้าง Les oiseaux chantent. Ils volent, etc. นกส่งเสียงร้องได้ นกบินได้ หรืออาจจะเป็นคำถามในห้องเรียนอนุบาล เช่น Quels animaux chantent ? สัตว์ชนิดใดบ้างร้องเพลงได้ เด็กหญิงคนหนึ่งรีบยกมือขึ้นและตอบว่า Les oiseaux chantent. นกร้องเพลงได้ Les oiseaux จึงสื่อความหมายโดยรวม คือ พุดถึงนกทั้งหมดนั่นเอง

ความหมายที่สองเป็นความหมายเฉพาะ กล่าวถึงพฤติกรรมของนกกลุ่มหนึ่งที่ส่งเสียงร้องในขณะหนึ่ง ในสถานการณ์หนึ่ง ประโยคเดียวกัน Les oiseaux chantent. อาจจะถูกใช้ในสถานการณ์ต่อไปนี้ ภรรยารู้สึกตัวตื่นตอนเช้าตรู่ ลูกจากที่นอน เปิดหน้าต่างนอน เห็นนกกลุ่มหนึ่งเกาะอยู่บนต้นไม้หน้าบ้านและกำลังส่งเสียงร้อง เธอเองและ

สามีเคยเห็นนกกลุ่มนี้เป็นประจำ ภรรยาจึงหันกลับมาพูดกับสามีว่า Les oiseaux chantant ! เจ้านกพวกนั้นส่งเสียงร้องกันอยู่ Les oiseaux ในประโยคนี้จึงมีความหมายเฉพาะ คือเฉพาะนกกลุ่มที่สองสามีภรรยารู้จัก

สรุปเรื่องความหมายโดยรวมได้ว่าเมื่อคำนามมี article défini le/la/les หรือ article indéfini un/une กำกับอยู่ และในขณะเดียวกัน prédicat ก็บอกคุณสมบัติของคำนามนั้น กลุ่มคำนามนั้นสามารถสื่อความหมายโดยรวมได้ แต่หาก prédicat ไม่ได้บ่งบอกคุณสมบัติทั่วไปของสิ่งที่พูดถึง กลุ่มคำนามนั้นก็จะเป็นให้ความหมายเฉพาะ

8. การมีอยู่เพียงสิ่งเดียว L'unicité

L'unicité หมายถึง การมีอยู่สิ่งเดียวหรือแบบเดียว (Poisson-Quinton, Mimran, and Mahéo-Le Coadic 2002; Gary-Prieur 2011; Leeman-Bouix 2004) ในภาษาฝรั่งเศส article défini บ่งชี้คุณสมบัติการมีอยู่เพียงสิ่งเดียวของคำนาม คำนามเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่มนุษย์ยอมรับโดยทั่วกันว่ามีการมีอยู่เพียงสิ่งเดียว ดังตัวอย่างคลาสสิก le soleil, la lune, la terre ไม่ว่าจะอยู่ในบริบทการสื่อสารใด วัตถุเหล่านี้ก็จะมีเพียงสิ่งเดียว (ยกเว้นกรณีที่คำนามเหล่านี้มี “ความหมายเฉพาะ” ในสำนวน เช่น Il fait un soleil de plomb.) สำหรับสิ่งที่ไม่ได้มีอยู่เพียงสิ่งเดียวในยามปกติ ก็สามารถกลายเป็นสิ่งที่มีอยู่เพียงสิ่งเดียวได้ในสถานการณ์หนึ่งด้วยการใช้ article défini singulier ดังตัวอย่าง 5 ผู้สนทนาสองคน พิมกับพลอยเช่าอพาร์ทเมนต์อยู่ด้วยกัน วันหนึ่งพิมหิวโซกลับบ้าน จึงถามพลอยว่ามีอะไรกินหรือไม่

ตัวอย่าง 5

- Pim : Il y a quelque chose à manger ?
- Ploy : J'ai mangé la pizza.

การใช้ la pizza ในสถานการณ์นี้ให้ความหมายว่า

1. พิซซ่านั้นมีอยู่ชิ้นเดียว/ถาดเดียว
2. พลอยได้กินพิซซ่าไปหมดแล้ว
3. เป็นพิซซ่าที่พิมเองก็รู้ว่าเคยมีติดบ้านอยู่

แต่ถ้าพลอยใช้ article indéfini ความหมายก็จะเปลี่ยนไปดังตัวอย่าง 6

ตัวอย่าง 6

- Pim : Il y a quelque chose à manger ?
- Ploy : J'ai mangé une pizza.

พลอยบอกพิมว่า

1. พลอยได้กินพิซซ่าไป 1 ถาด/ชิ้น
2. พลอยไม่ได้ระบุว่าพิซซ่ามีทั้งหมดกี่ชิ้น อาจจะมีมากกว่า 1 ชิ้น แต่มีความเป็นไปได้สูงว่าพลอยบอกเป็นนัยว่ามีเหลืออยู่ นั่นเป็นเพราะผู้ถามถามว่ามีอะไรกินไหม แต่ถ้าพิมถามว่า « Qu'est-ce que tu as mangé ? » เป็นที่น่าสังเกตว่าความหมายของ « J'ai mangé une pizza. » จะไม่ได้มีนัยว่าพิซซ่าเหลืออยู่หรือไม่ จะเป็นเพียงการให้ข้อมูลว่ากินพิซซ่าไป 1 ชิ้น/ถาด
3. พิมอาจจะไม่รู้หรือรู้ก็ได้ว่ามีพิซซ่าติดบ้านอยู่

ในการทำงานเดียวกันบทสนทนาในห้องสมุดมหาวิทยาลัยระหว่างนิสิตใหม่และ

บรรณารักษ์ในตัวอย่าง 7 แสดงให้เห็นว่า article défini singulier ทำหน้าที่บ่งบอกว่า référent ของคำนามมีเพียงสิ่งเดียว

ตัวอย่าง 7

- Étudiant : Pardon Madame, la sortie, c’est par où ?
- Bibliothécaire : Prenez la porte au fond du couloir.

นิสิตถามว่าทางออกอยู่ที่ไหน บรรณารักษ์ตอบว่าให้ใช้ประตูตรงสุดทางเดิน การใช้ “la porte” มีความหมายชัดเจนว่าประตูทางออกตรงสุดทางเดินนั้นมีอยู่ประตูเดียว ในทางตรงกันข้าม หากบรรณารักษ์ตอบว่า “Prenez une porte au fond du couloir.” นั้นหมายถึง บรรณารักษ์บอกเป็นนัยว่าประตูทางออกบริเวณนั้นมีมากกว่า 1 บาน นิสิตสามารถใช้ประตูใดก็ได้ที่อยู่บริเวณสุดทางเดิน

นอกจากนี้ การใช้ article défini singulier พร้อมกับส่วนขยายเพื่อบอกการมีอยู่เพียงอย่างเดียวก็น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะทำให้เกิดผลทางความหมายแตกต่างจาก article indéfini singulier อย่างสิ้นเชิงดังตัวอย่าง 8

ตัวอย่าง 8

- a. Nous avons mangé dans **le** restaurant que nous aimons.
- b. Nous avons mangé dans **un** restaurant que nous aimons.

ในตัวอย่าง 8a. ผู้พูดเชื่อว่าพวกเขาได้ทานอาหารในร้านที่พวกเขาชอบ และร้านที่พวกเขาชอบนั้นมีอยู่เพียงแห่งเดียว อาจหมายถึงร้านเดียวในละแวกนั้น ในเมืองนั้น ประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับบริบทการสื่อสาร ส่วนตัวอย่าง 8b. เชื่อว่าพวกเขาได้ทานอาหารใน

ร้านที่เขาชอบร้านหนึ่ง เป็นหนึ่งในร้านที่เขาชอบ โดยไม่มีนัยเกี่ยวกับจำนวนร้านทั้งหมดที่พวกเขาชอบ เช่นเดียวกับตัวอย่าง 9

ตัวอย่าง 9

- a. Je travaille dans l'association qui vise à soutenir des jeunes diplômés.
- b. Je travaille dans **une** association qui vise à soutenir des jeunes diplômés.

ประโยค 9a. สื่อว่าองค์กรนั้นเป็นหน่วยงานเดียวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบัณฑิตจบใหม่ และมีนัยว่าหน่วยงานนี้เป็นที่รู้จักกันดี ในขณะที่ 9b. บอกเพียงว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบัณฑิตจบใหม่ โดยไม่ได้สื่อว่ามืองค์กรแบบนี้มีอยู่เท่าใด

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าคำนำหน้านามเพียงคำเดียวสามารถทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง และสถานการณ์การสื่อสารรวมถึงคำแวดล้อม cotexte ก็สามารถเปลี่ยนความหมายของกลุ่มคำนามได้เช่นกัน (กรณีตัวอย่าง 6 หากเปลี่ยนคำถามจาก Il y a quelque chose à manger ? เป็น Qu'est-ce que tu as mangé ? ความหมายแฝงของคำตอบ J'ai mangé une pizza. ก็จะเปลี่ยนไป

สรุปว่า article défini singulier le/la สามารถสื่อความหมาย “การมีอยู่เพียงสิ่งเดียว” ได้ ในขณะที่ article indéfini ไม่สามารถสื่อความหมายนี้ได้ ในหัวข้อต่อไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงคุณสมบัติของ article défini pluriel les ในการบ่งชี้ว่า référents ของคำนามที่กล่าวถึงนั้นมีจำนวนมากว่าหนึ่ง และเป็นกรกล่าวถึง “จำนวนทั้งหมด”

9. จำนวนทั้งหมด La totalité

หัวข้อ 7 การมีอยู่เพียงสิ่งเดียว L'unicité กล่าวถึงการใช้ article défini singulier le/la เพื่อบ่งบอกว่า référent ของคำนามนั้นมีอยู่เพียงสิ่งเดียว ในทำนองเดียวกันผู้พูดสามารถใช้ article défini pluriel les เพื่อสื่อถึงจำนวน référents ทั้งหมดของคำนาม (Gary-Prieur 2011) ในขณะที่ l'article indéfini pluriel des กล่าวถึง référents จำนวนหนึ่งของจำนวนทั้งหมด ดังตัวอย่าง 10

ตัวอย่าง 10

- a. J'ai écouté **les chansons** d'Édith Piaf. Elles sont magnifiques.
- b. J'ai écouté **des chansons** d'Édith Piaf. Elles sont magnifiques.

ในตัวอย่าง 10a. ผู้พูดได้ฟังเพลงทุกเพลงของศิลปินแล้ว และเพลงทุกเพลงเป็นเพลงที่ดีเยี่ยม แต่ตัวอย่าง 10b. บ่งบอกว่าผู้พูดได้ฟังเพลงของศิลปินจำนวนหนึ่ง และเพลงเหล่านี้ (เฉพาะเพลงที่ได้ฟังไปแล้ว) เป็นเพลงที่ดีเยี่ยม เช่นเดียวกับ

ตัวอย่าง 11

- a. J'ai rencontré **des amis** de ma sœur.
- b. J'ai rencontré **les amis** de ma sœur.

ในสถานการณ์ที่ผู้พูดกลับจากงานเลี้ยงวันเกิดน้องสาวซึ่งได้พบเพื่อนของน้องสาวหลายคน เมื่อจะเล่าให้คนอื่นฟัง ผู้พูดมีแนวโน้มจะใช้ประโยค 11a. ซึ่งหมายความว่าผู้พูดได้พบเพื่อนของน้องสาวจำนวนหนึ่ง ไม่ใช่เพื่อนทุกคนของน้องสาว (และผู้ฟังอาจจะไม่

รู้จักเพื่อนน้องสาว) จึงใช้ des หากผู้พูดใช้ประโยค 11b. จะตีความได้ดังนี้

1. ผู้พูดได้พบเพื่อนของน้องสาวทุกคน (น้องมีเพื่อน 100 คน ก็ได้พบเพื่อนทั้ง 100 คน)
 2. ผู้พูดได้พบเพื่อนของน้องสาวทุกคนที่อยู่ในงานวันนั้น (เพื่อนน้องมาทั้งหมด 20 คน ก็ได้พบทั้ง 20 คน)
 3. ได้พบกับเพื่อนของน้องสาวกลุ่มที่ผู้ฟังก็รู้ว่ากลุ่มไหน มีใครบ้าง
- สำหรับข้อที่ 2 ชาวฝรั่งเศสอธิบายว่า ผู้พูดสร้างมโนทัศน์ “เซตเพื่อนน้อง” ขึ้นมาอีก 1 เซต ชื่อว่า “เซตเพื่อนน้องสาวที่มาร่วมงานในวันนั้น” (ซึ่งอาจจะน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนเพื่อนทั้งหมดของน้องสาวก็เป็นได้) และเมื่อผู้พูดต้องการอ้างถึงสมาชิกทุกตัวของเซตนี้ จะใช้ article défini pluriel les เท่านั้น จะใช้ article อื่นไม่ได้

สรุปว่า Article défini pluriel les ใช้กำกับคำนามเพื่อสื่อถึงจำนวน référents ทั้งหมด ในขณะที่ des กล่าวถึง référents จำนวนหนึ่งเท่านั้น

10. สรุป

คำอธิบายของผู้วิจัยเรื่องการใช้ article défini-indéfini ไม่ปรากฏเนื้อหาของคำกล่าว “article défini ใช้แบบเฉพาะเจาะจง ส่วน article indéfini ใช้แบบไม่เฉพาะเจาะจง” ยิ่งไปกว่านั้น ผู้วิจัยแสดงให้เห็นในหัวข้อ 5 ว่า article défini ที่เรียกกันว่า “คำนำหน้านามแบบเฉพาะเจาะจง” ให้ความหมาย “ทั่วไป” แก่คำนาม และ ในหัวข้อ 6 ผู้อ่านได้เห็นแล้วว่าทั้ง article défini และ indéfini ให้ความหมาย “เฉพาะ” ได้

ในความเป็นจริง คำกล่าวอมตะ “article défini ใช้แบบเฉพาะเจาะจง ส่วน article indéfini ใช้แบบไม่เฉพาะเจาะจง” ไม่ทำให้ผู้เรียนใช้งาน article ได้ถูกต้อง ผู้เรียนไม่

เข้าใจนิยามของคำกล่าวนั้น เฉพาะเจาะจงอย่างไร ไม่เฉพาะเจาะจงอย่างไร สองประโยคข้างต้นถือเป็นหนึ่งในต้นตอของปัญหาการใช้ article défini- indéfini ของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทย ดังนั้นในการเรียนการสอนคำนำหน้านามภาษาฝรั่งเศส นอกจากรูปคำที่ต้องจำแล้ว วิธีการนำคำนั้น ๆ มาใช้ในการสื่อสารจริงถือเป็นสิ่งจำเป็น

ผู้วิจัยพยายามคิดประโยคสั้น ๆ อันจะเป็นสูตรสำเร็จสำหรับการเลือกใช้ article défini- indéfini แต่จนปัจจุบันก็ยังไม่พบประโยคดังกล่าวจึงเห็นอยู่ทางเดียวและเป็นทางที่ผู้วิจัยปฏิบัติอยู่คือต้องทำความเข้าใจกระบวนการการกำกับคำนำหน้านาม (actualisation) แล้วจึงศึกษาหลักการใช้ article เพื่อ actualiser คำนามให้เกิดความหมายต่าง ๆ ดังที่ผู้วิจัยได้เรียบเรียงไว้ในบทความนี้ ทั้งนี้ ต้องศึกษา article ทั้งสองประเภทเชิงเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความแตกต่าง และในขณะที่เรียนหรือเมื่อใช้ภาษาฝรั่งเศส หากพบการใช้ article แบบที่เรายังไม่รู้จัก ก็พยายามวิเคราะห์การใช้ article ในบริบทนั้นด้วยความรู้ที่มี ลองแทนที่ article défini ด้วย indéfini แล้วพิจารณาว่าจะเกิดความแตกต่างด้านความหมายอย่างไร ผู้วิจัยเชื่อว่าการศึกษา articles โดยเน้นการเปรียบเทียบ จะทำให้ผู้เรียนเห็นความแตกต่างระหว่างคำนำหน้านามทั้งสองชนิดชัดเจนขึ้น

article แม้มันเป็นเรื่องเล็กแต่หากพิจารณาให้ลึก คำกล่าว “article défini ใช้แบบเฉพาะเจาะจง ส่วน article indéfini ใช้แบบไม่เฉพาะเจาะจง” เป็นเงาสะท้อนปัญหาการเรียนการสอนภาษาในระดับชาติ กล่าวคือ เรายังเรียนภาษาโดยเน้นการท่องจำกันอยู่ ความจำมีประโยชน์ในการเรียนภาษาจริง แต่นอกจากจำได้และสอบได้แล้วผู้เรียนควรเข้าใจและใช้ภาษาเป็นด้วย

ผู้วิจัยหวังว่าบทความนี้จะให้ความกระจ่างเรื่องการเลือกใช้คำนำหน้านาม article défini- indéfini ได้พอสมควร และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาเพื่อความเข้าใจและการใช้งาน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิริยะดิศ มานิตย์ ที่สละเวลาพิจารณาร่างบทความและให้คำปรึกษามาโดยตลอด ขอขอบคุณ Serge Jacquemot ผู้ตรวจทานการตีความประโยคตัวอย่างภาษาฝรั่งเศส และขอขอบคุณฝ่ายวิจัยคณะอักษรศาสตร์สำหรับคำปรึกษาและความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

Achin Mareeprasit อาจิม มารีประสิทธิ์. 2004. *Wiyakorn farangsed, Chabab Prasobkan* ไวยากรณ์ฝรั่งเศส ฉบับประสบการณ์ [French Grammar, Experienced Edition]. Bangkok : Aksornwattana.

Sa-ang Malikon สอังก์ มะลิกุล. 2008. *Wiyakorn farangsed lak wiyakorn lae khoomeu kansobkhao mahawittayalai wicha pasa farangsed* ไวยากรณ์ฝรั่งเศส หลักไวยากรณ์ และคู่มือการสอบเข้ามหาวิทยาลัยวิชาภาษาฝรั่งเศส. [French Grammar, Grammar and Handbook for Entrance in French Major].

Sawang Wongphuaphan สว่าง วงศ์พั้วพันธุ์. 1978. *Wiyakorn farangsed* ไวยากรณ์ฝรั่งเศส [French Grammar]. Bangkok : Duangkamon.

Theera Rongtheera ชีระ รุ่งธีระ. 2016. *Pasa farangsed buangton 1 ภาษาฝรั่งเศสเบื้องต้น 1* [Basic French 1]. Maha sarakham : Inthanin.

ภาษาต่างประเทศ

Abanga, A. 2013. *Determiners in the English-French Translation Classroom: Problems and Information Technology-Mediated Solutions.*

Saarbrücken: LAP Lambert Academic Publishing.

Capelle, G., & Menand, R. 2009. *Le Nouveau Taxi ! 1 Méthode de Français* (Vol. 1). Paris: Hachette.

Charaudeau, P. 1992. *Grammaire du Sens et de L'expression.* Paris: Hachette.

Cocton, M.-N. 2015. *Saison 1 méthode de français A1+ (Vol.1).* Paris: Didier.

Delatour, Y., Jennepin, D., Léon-Dufour, M., & Teyssier, B. 2004. *Nouvelle Grammaire du Français Cours de Civilisation Française de la Sorbonne.* Paris: Hachette.

Dubois, J., & Lagane, R. 1973. *La Nouvelle Grammaire du Français.* Paris: Larousse.

Dubois, J., Giacomo, M. & Guespin, L. 1972. *Dictionnaire de linguistique.* Paris: Larousse.

Saussure, de F. 1971. *Cours de Linguistique générale.* Publié par Charles Bally, Albert Sechehaye et Albert Riedlinger. (Publication originale en 1916). Paris : Payot

Flumian, C., Labascoule, J., Lause, C., & Royer, C. 2011. *Nouveau Rond-Point 1 (Vol.1).* Paris: Maison des Langues.

Gary-Prieur, M.-N. 2011. *Les Déterminants du Français.* Paris: Ophrys.

- Grevisse, M. 1980. *Le Bon Usage Grammaire Française Avec des Remarques sur la Langue Française D'aujourd'hui* (11th ed). Paris: Duculot.
- Grevisse, M. 1990. *Précis de Grammaire Française* (29th ed.). Paris: Duculot.
- Guillaume, G. 1919. *Le Problème de L'article et sa Solution dans la Langue Française*. Paris: Hachette.
- Hugo, C., Kizirian, V. M., Waendendries, M., Berthet, A., & Daill, E. 2012. *Alter Ego + 1: Méthode de Français A1* (Vol.1). Paris: Hachette.
- La rédac'. 2001. *Une santé qui coûte cher*.
https://www.1jour1actu.com/france/une_sant_qui_cote_cher/,
accessed December 20, 2018.
- Leeman-Bouix, D. 2004. *Les Déterminants du Nom en Français Syntaxe et Sémantique*. Paris: Presses Universitaires de France.
- Point, V. 2013. *Article et Détermination dans les Grammaires Françaises du XVII^e au XIX^e Siècle*. Paris: Classiques Garnier.
- Poisson-Quinton, S., Mimran, R., & Mahéo-Le Coadic, M. 2002. *Grammaire Expliquée du Français*. Paris: Clé international.
- PS SOCIAL-ECOLOGIE. <https://www.parti-socialiste.fr/comprendre/republique-democratie-droits-et-devoirs/une-france-plus-simple-plus-facile-pour-les-citoyens/>, accessed December 20, 2018.
- Tovena, L. M. (Ed.). 2011. *French Determiners in and across Time*. London: College Publications.
- Wilmet, M. 2007. *Grammaire Critique du Français* (4th ed.). Bruxelles: De Boeck.